

KAMAN KALEHÖYÜK ARKEOLOJİ MÜZESİ

Japon Hükümeti'nin "kültürel mirası koruma programı" kapsamında verdiği karşılıksız hibeden yararlanarak yaptırılan Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi, Kalehöyük'ün kendi formundan esinlenerek höyük görünümünde yapılmıştır. Mimarisi, gelen ziyaretçilerin kazı yöntemlerini ve aynı anda kazıda çıkarılan eserleri görme imkanı sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. 1500 m² kapalı alana sahip müze; 830 m² açık ve 470 m² kapalı sergi salonları, eserlerin inceleme-araştırmafotoğ raşama ve restorasyonuna

imkan tanıyan laboratuvar, audiovisual sergileme imkanı, konferans köşesi, kütüphane, depo ve idari bölümlerden oluşmaktadır.

Müzenin ısıtılması, aydınlatılması, güvenliği ve kullanılacak malzemelerin seçiminde bölgenin iklim koşulları göz önünde tutularak gerekli hesaplar yapılmış, bina kullanılırken masraf yaratmayacak şekilde ekonomik çözümler düşünülerek mimari ve tesisat projeleri tasarlanmış ve uygulanmıştır. İki ülkenin dostluk ve işbirliğinin bir sembolü haline dönüşen müze binasının, ziyaretçilerine kavuşabilmesi için eksik kalan ve yapılması gereken iş ve düzenlemeler; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 2009 yılında tamamlanacak ve 2010 yılında açılışı gerçekleştirilecektir.

Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi'nin mimari açıdan bir benzeri daha yoktur. Dünyada, höyük şeklinde yapılmış olan ilk ve tek müzedir.

JAPON ANADOLU ARKEOLOJİ ENSTİTÜSÜ

30 Eylül 2005 tarihinde açılışı yapılan Enstitü;

Kaman İlçesi, Çağırkan Beldesinde, Kalehöyük kazı evinin yanında bulunmaktadır. Enstitü'de; Araştırma Bölümü, Depo Bölümü ve Lojman Bölümü olmak üzere 3 bölüm vardır.

Araştırma Bölümü; kazıyla ilgili çalışmalar ve diğer araştırmalar için çeşitli laboratuvarlar, çalışma odaları, kütüphane, konferans salonu ve fotoğrafhaneyi içermektedir. Bu Enstitünün çalışma amacı; arkeolojik kazı ve yüzey araştırmalarını yürütmek, kazı ve araştırmalardan elde edilen bilgileri ve eserleri incelemek ve yayınlanmasını sağlamaktır. Ayrıca bölge halkına; eski Anadolu tarihi hakkında bilgi aktararak, tarihi miraslarına sahip çıkmalarını sağlamak da Enstitünün en önemli amaçlarından biridir.

30 Eylül 2005 tarihinde Kaman'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında "Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi'nin hibe yoluyla yapımına ilişkin nota ve görüşme tutanakları, 25/05/2006 tarih ve 5509 sayılı kanunla kabul edilmiş, 03/06/2006 tarih ve 26187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

JAPON BAHÇESİ (MİKASANOMİYA ANI BAHÇESİ)

Kaman İlçesi, Çağırkan Beldesi, Kalehöyük kazı evinin yanında bulunmaktadır. Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi tarafından 1993 yılında, Altes Prens Takahito Mikasa'nın Kalehöyük kazı larını başlatması anısına ve bölge halkına rekreasyon alanı yaratmak amacıyla yapılmıştır. Japon bahçesi, Japonya sınırları dışında bulunan en büyük botanik bahçedir ve her yıl giderek daha çok ziyaretçi çekmektedir.

HARİTALAR

KIRŞEHİR
Kaman Kalehöyük

KAMAN KALEHÖYÜK

KAZI ALANI KAZI ÇALIŞMALARI ÇIKARILAN ESERLER

Kalehöyük, Kırşehir ili Kaman ilçesinin 3 km. doğusunda, Kaman Kırşehir karayolunun hemen kenarında yer almaktadır. Höyük, 280 m çapında, 16 m. yüksekliğinde tipik bir Anadolu höyüğüdür. Höyükte, dört yapı katı tespit edilmiştir. Kaman Kalehöyük kazılarını, Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi Başkanı ve Kaman Kalehöyük Kazı Heyeti Şeref Başkanı Prens Takahito Mikasa, 31 Mayıs 1986 günü başlatmıştır. Dr. Sachiro Omura başkanlığı ndaki kazı, halen devam etmektedir. Burada yapılan kazılar, Kırşehir'in en erken yerleşim tarihine ışık tutmaktadır. En erken yerleşim, erken Bronz çağına tarihlendirilmektedir.

Höyükte yapılan kazı çalışmalarında, İlk Tunç çağından başlayan ve Osmanlı dönemine kadar devam eden bir iskanın varlığı saptanmıştır. Bu saptama bize; burada yaşayan kültürlerin çevre ile etkileşimini, ilişkilerini ve sanat anlayışını vermektedir. Kalehöyük'te bugüne kadar saptanmış kültür katmanları, şu şekilde özetlenebilir:

- I.Kat** : Osmanlı Dönemi (15-17yy) Ia,Ib
II.Kat : Demir Çağı (M.Ö.12-4 yy) IIa, IIb, IIc, IId
III.Kat : Orta ve Geç Bronz Çağı: (İ.Ö. 20-12 yy) III a, IIIb, IIIc
IV.Kat : Erken Bronz Çağı: (M.Ö.23-20 yy) IVa, IVb

Kalehöyük'te M.Ö. II. binde gerçekleşen Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Kaman Kalehöyük buluntularında kendini göstermektedir. Aynı zamanda eski ve geç Hitit, eski ve geç Frig evrelerine ait iskan da mevcuttur.

Yapılan kazılarda ortaya çıkarılan sur duvarları, büyük taş bloklarının arasına moloz dolgu ile doldurularak yapılmış, üzerleri kerpiç ile inşa edilmiş yapılardır. Yine yapılarda ve yollarda moloz taş ve kerpiç kullanılmıştır. Kısmen tahrip olan Asur Ticaret Kolonileri dönemine ait tabakalar üzerinde araştırmalar devam etmektedir.

Zaman içinde oluşan depremler ve meydana gelen yangınlar, bazı katmanlara ulaşımı engellemiştir. Demir çağına ait taş döşemeli bir yol, o döneme ışık tutmaktadır. Erken dönemde çok odalı mimariler dikkat çekerken, geç dönemde tek odalı ve bodrumlu yapılar dikkat çekmektedir. Ayrıca, bu bölgede çok sayıda kabın bir arada bulunması dikkat çekicidir.

Özellikle, Demir Çağı'na ait siyah renkte bir vazunun burada üretilmediği ve ticari amaçla buraya getirildiği anlaşılmış, bu da ticaretin o zamandan beri varolduğunun bir kanıtı olarak karşımıza çıkmıştır.

Höyüğün kuzey ve güney doğrultusunda uzanması sonucu, kuzey kısımlarda genelde küçük yapıların ve sur duvarlarının olduğu, güney kısımda ise daha büyük ve merkezi yapıların bulunduğu görülmektedir. Höyükte ortaya çıkarılan 3 katlı yapılar ve büyük taş depolar, en zengin dönemlerin Asur Ticaret Kolonileri çağına ve eski Hitit de olduğunu göstermiştir. Her dönemde kullanılan ve tahıl depolamak için açılan çukurların, mimariyi olumsuz yönde etkilediği ve tahribata yol açtığı anlaşılmıştır.

Kazı çalışmaları, kuzey ve güney doğrultuda statigrafiyi tespit etmekle başlamış ve höyüğün topografik haritası çıkarılmıştır. Sonrasında Eski Hitit Çağı'na

tarihlenen bir yapı açığa çıkarılmış ve bu yapının muazzam boyutlarda olması nedeniyle resmi amaçla, yani idari merkez olarak kullanıldığı düşünülmüştür.

Kazılar esnasında ortaya çıkarılan 5 adet yuvarlak yapının, şehrin ihtiyacını karşılamaya yönelik büyük erzak depoları olduğu, ayrıca direk çukurlarının bulunduğu, bunların üzerinin çatıyla kaplandığı bilinmektedir.

Kaman Kalehöyük'ten ele geçen buluntular, günlük yaşam ile ilgili ipuçları vermektedir.

- Dokumacılıkta kullanılan, taş ve pişmiş topraktan yapılan ağırşak (ağırlık),
- Çeşitli amaçlarla kullanılan bronz deliciler,
- Farklı biçimlerde üretilmiş bronz, altın, gümüş takılar, iğne başları, kolye ve boncuk taneleri,
- Aşık kemikleri, kurşun figurin ve ok uçları,

- Bile taşı ve yüzükler,
- İnsan ve hayvan kemikleri,
- Hitit imparatorluk devrine ait mühür,
- Osmanlı dönemine ait bronz bir plaka ortaya çıkarılmış,
- Ayrıca monocrome ve bezeli seramik parçaları bulunmuş ve bunları üreten seramik ocakları açığa çıkartılmıştır.

Yine kuzey ve güney cephelerde yapılan kazı çalışmaları nda çok sayıda eski Tunç ve Demir çağına ait hayvan kemikleri, pithoslar (büyük küp), çömlekler, testiler, işlenmiş kemik levhalar, diş taş kemik ve karbon örnekleri çıkarılmıştır. Bezemeli (çift renkli) yahut monocrome (tek renkli) seramikler, dinsel inani ş hakkında bilgi verebilecek koroplastik (pişmiş toprak) eserler, dokumacılık ve savaşta kullanılan aletler Kırşehir Müzesi'nde sergilenmektedir.

Kazı sezonu boyunca bulunan eserlerin bakım ve temizliği, konservatörler tarafından laboratuarlarda yapılmaktadır.

Tümlene çalışmalarını, tümlenen eserlerin çizimlerinin yapılması, fotoğraflarının çekilmesi ve tüm kazı alanının temizlenerek statigrafisi, planı ve profili çıkarılmaktadır. Envanter de çıkarıldıktan sonra, kazı sezonu bitiminde, kazı alanının üzeri çatı ile kapatılmaktadır. Depoya kaldırılan eserler, daha sonra sergilenmek üzere Kırşehir Müzesi'ne gönderilmektedir.

Kalehöyük'te yapılan kazı; gerek kültür varlıklarımızın tanıtılması, bilimsel olarak değerlendirilmesi, koruma altına alınması, gerekse sergileme açısından disiplinli bir program dahilinde sürdürülmektedir. Bulunduğu Kaman ilçesinin ve Çağırkan kasabasının sosyo – ekonomik yapısına olan etkisi ve bölge insanının da buna katılması, takdirle karşılanacak bir gelişmedir.

Kaman'da bir caddeye Japon Prensi'nin adının verilmesi ve bölge halkının kazı ekibini benimsemesi ile uzun yıllar süren kazı çalışmaları, ayrıca orada kazı yapan işçilerin bilgi birikimi ve işlerine duyduğu saygı ile profesyonellikleri dikkat çekicidir. Profesyonelce yapılmış olan kazı çalışmaları ile arkeoloji enstitüsü, müze, depo ve kazı evi, Anadolu'da arkeolojik kazı yapan diğer tüm gruplar için bir model oluşturacaktır.

